

**GUJARATI
PAPER III
ગુજરાતી
પ્રશ્નપત્ર III**

Note :— This paper has two parts -(A and B). All questions are compulsory.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્રમાં બે વિભાગ છે (અ અને બ). બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

**Part A
વિભાગ 'અ'**

Note :— This part has ten short essay type questions of 16 marks each to be answered in about three hundred words each

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્રમાં દસ (૧૦) ટૂંકા અને નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્ન છે તે સીબ (૧૬) ગુણાંકના છે, તેના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો.

૧. વક્રોક્તિના સિદ્ધાંત દ્વારા કુત્તક કયા પ્રકારની કાવ્યવિભાવના પુરસ્કૃત કરે છે ?

અથવા

સંસ્કૃત કાવ્યાચાર્યોએ આપેલી કાવ્યવ્યાખ્યાઓમાંથી કોઈ પણ બે વ્યાખ્યાઓની આલોચના કરો.

૨. ટી.એસ. એલિયટ પરંપરાના સન્દર્ભે જે ચર્ચા કરે છે તેમાંથી ઊભા થતા પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.
અથવા
આધુનિકતાવાદ પરંપરાઓનો વિદ્રોહ કરે છે કે પરંપરાનું નવું અર્થઘટન કરે છે તે સમજાવો.

૩. નવલરામ પંડ્યાની સાહિત્યવિભાવનાની સમીક્ષા કરો.

અથવા

પૂર્વ-પશ્ચિમના કાવ્યવિચારની હરિવલ્લભ ભાયાણીએ કરેલી આલોચનાનો આલેખ આપો.

૪. શ્રીમદ ભાગવત દ્વારા ભારતમાં ભક્તિમાર્ગી પરંપરા કઈ રીતે આરંભાય છે ?

અથવા

‘ગોરા’ નવલકથામાં નાયકનો વૈયક્તિક સંઘર્ષ અથવા ‘હાજર ચુરાશીર મા’ નો રાજકીય—સામાજિક સંદર્ભ સ્પષ્ટ કરો.

૫. કોઈ એક વિશે નોંધ લખો :

નરસિંહનાં જ્ઞાનમાર્ગી પદો અથવા મધુ રાય કૃત 'કામિની'ની પ્રયોગશીલતા
અથવા

ગુલામમોહમ્મદ શેખ કૃત 'અથવા'માં આલેખાયેલી આદિમ સંવેદના અથવા ઉમાશંકર જોશી કૃત
'પ્રાચીના' : પદ્યનાટક તરીકે

અથવા

સુરેશ જોષી કૃત 'જનાન્તિકે'માં નિબંધ-સ્વરૂપની વિલક્ષણતા અથવા ચં.ચી. મહેતા કૃત 'ધરાગુર્જરી'

૬. ઢાત્તે કૃત 'ડિવાઈન કોમેડી' અથવા ચેખોવ કૃત 'શ્રી સિસ્ટર્સ'નો પરિચય કરાવો.

૭. નવલકથા સ્વરૂપની ઉત્ક્રાંતિ અથવા લોકકથામાં લક્ષણો સમજાવો.

અથવા

જૈન અને જૈનેતરે કાંગુની સુલભી કરો અથવા અછાન્દસ કવિતાની પૂર્વભૂમિકાની આલોચના કરો.

૮. નીચેનાંમાંથી ક અને ખ દરેકમાંથી એક એક વિશે નોંધ લખો (કુલ બે નોંધ) :
- (ક) ગુજરાતી લોકગીતો અથવા ઝવેરચંદ મેઘાણી પૂર્વના લોકસાહિત્ય સંશોધકો
(ખ) અર્વાચીન ગુજરાતીની લાક્ષણિકતાઓ અથવા ગુજરાતી ભાષામાં યુરોપીય શબ્દો

૯. નીચેનામાંથી ક અને ખ દરેકમાંથી એક એક વિશે ટૂંક નોંધ લખો (કુલ બે નોંધ) :

(ક) સાહિત્યિક સંશોધનની વિભાવના

અથવા

મધ્યકાલીન સાહિત્યકૃતિઓના સંપાદનની સમસ્યાઓ

(ખ) સંશોધનક્ષેત્રે ભોગીલાલ સાંડેસરાના કાર્યનું મૂલ્યાંકન

અથવા

જયંત કોઠારી દ્વારા થયેલા સાહિત્યિક સંશોધનની વિશિષ્ટતાઓ

૧૦. તુલનાત્મક સાહિત્ય અધ્યયનની પદ્ધતિઓ વચ્ચે સમાનતા-અસમાનતા
અથવા

પ્રાંતીય સાહિત્યના પ્રશ્નો

Part B
વિભાગ 'બ'

Note :— This part has only *one* question of **40** marks to be answered in about **eight hundred** words.

નોંધ : — આ વિભાગમાં ફક્ત એક પ્રશ્ન છે; તેના કુલ ૪૦ ગુણ છે. તેનો ઉત્તર લગભગ ૮૦૦ શબ્દોમાં આપો.

૧૧. ગુજરાતી ખંડકાવ્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસની આલોચના કરો.

અથવા

મધ્યકાલીન અને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વ્યાવર્તકતા સમજાવો.

અથવા

ગુજરાતી જીવનચરિત્ર—આત્મકથાની સમસ્યાઓ.

